

Advies eetbaar groen op het schoolplein

Korenbloem
Raalte

Zie wat jij kan doen, ga voor groen

Advies en tips

Beste Harry en Rian,

Bedankt voor de uitnodiging om jullie school te bezoeken. Hierbij stuur ik mijn tips voor jullie school, De Korenbloem, Jan van Arkelstraat 7, Raalte.

De bredeschool is net gebouwd (2020) met daarom heen een grote buitenruimte en een dakterras.

De school heeft een mooi uitgangspunt:

Er ligt een ontwerp voor de buitenruimte. We lopen er samen door heen en zien nog mooie toevoegingen in planten met een link naar het geloof. Ik zal een opsomming maken wat eetbaar is.

Ik denk dat het geweldig is om kinderen in aanraking te brengen met eetbare planten. De planten die als voorstel dienen hebben diverse functies als eetbare vruchten, bladeren, wortels, stengels en bloemen. Het zal een verwondering zijn!

Bron: internet: kerktuin wassenaar en Alfred Muller

VIJG (vrucht eetbaar) struik (Ficus)

De vijgeboom is de eerste plant die in de Bijbel met name wordt genoemd. Vijg + wijnstok: symb. van de vrede. Behoort tot de 7 Zegeningen, die God het land geschonken heeft. Er zijn vroege en late vijgen.

De mensen die uit de richting van Jericho naar Jeruzalem trokken wandelden door een waar vijgenboomlandschap. Oude namen in dat gebied herinneren daaraan: BethFage, een plaatsje ten oosten van de Olijfberg, staat voor "jonge vijg". Bethanië is afgeleid van BethThena, dat is hebreuws voor: "Huis van de Vijg". - boom van het licht

DRUIF - WIJNSTOK (vrucht en blad eetbaar) klimmer (Vitis vinifera L.)

Behoort tot de 7 Zegeningen, die God het land geschonken heeft. Want de Here uw God brengt u in een goed land, een land van waterbeken, fonteinen en diepten, die in dalen en in bergen uitvlieten, een land van tarwe en gerst en wijnstokken en vijgebomen en granaatappels, een land van olierijke olijfbomen en van honig.

In de Bijbel zelf wordt Israël met een wijngaard vergeleken

Advies en tips

Valse Christusdoorn

Foto: www.commonswikimedia.org/

Valse Christusdoorn

(peulen eetbaar) - boom
een doornenkroon

Hysop - (bloemen eetbaar) bloem

- ezov - reinigen rondom Pasen worden de bloemen en takjes gebruikt.

AARDBEI (vrucht eetbaar) bodembedekker

Getuigt met haar 3-lobbige blad van de Drie-Eenheid. Werd in de middeleeuwen beschouwd als het feestmaal der Zaligen in het Hemelse Paradijs. Gebruik vroege en late soorten.

ACACIA (bloesem eetbaar) - boom

Van acaciahout werden planken gemaakt voor de bouw van de Tabernakel. Leuk: de meeste houten speeltoestellen wordt met dit hout gemaakt. Duurzaam, Europees hardhout. Goede bijenboom.

AKELEI (bloem eetbaar) - plant

Symboliseert de ootmoed van Maria bij het aanhoren van de Boodschap. Als de akelei is afgebeeld met 7 bloemblaadjes, duidt het op de 7 gaven van de Heilige Geest.

CHRISTUSOOG (Prikneus) - (bloem eetbaar) - plant

Legendeplant: Zou ontstaan zijn uit de tranen van Jezus, toen Hij God smeekte om de bittere kelk aan Hem voorbij te laten gaan.

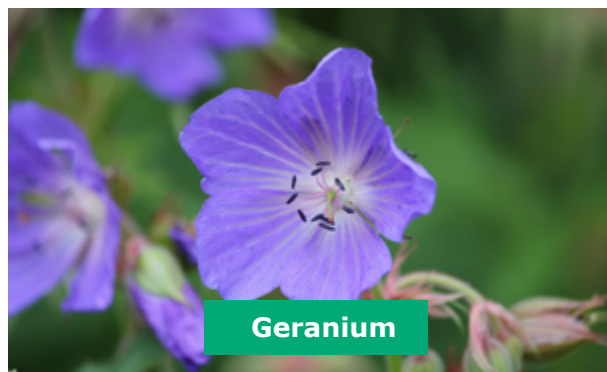
DILLE (alles eetbaar) - plant/kruid (Anethum graveolens)

De zaden werden gebruikt bij het koken. De Wet van Mozes schreef tienden voor van het koren, van de olie, van wijn en van vruchten. De Joodse traditie voegde daar ook gekweekte kruiden aan toe.

GERANIUM PRATENSE = GODS

GENADEKRUID - (bloem eetbaar) lage plant

Werd afgebeeld bij droevige scènes, zoals de Kruisiging. Medicijn tegen melancholie. Alle geraniumsoorten zijn Gods genadekruid.

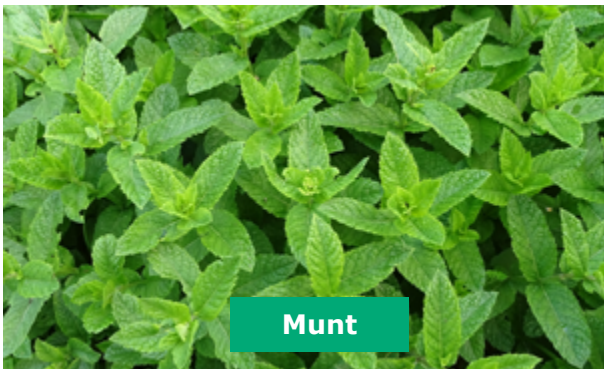
Geranium

Advies en tips

GOUDSBLOEM (bloem eetbaar) - lage plant
(De bloem van O.L.V. op 25 maart = Mariaboodschap). Aangezien de goudbloem het zonlicht volgt, werd ze o.a. een symbool van gehoorzaamheid. In de middeleeuwen voegde men dikwijls de naam van de Maagd Maria toe aan iets dat mooi of nuttig was, vandaar de naam Marygold. De goudbloem was één van de middeleeuwse symbolen van de H. Maagd. In de kunst staat de goudbloem niet alleen symbool voor droefheid en bezorgdheid, maar ook voor rijkdom.

HAZELNOOT (vrucht / noot eetbaar) - struik
 Volgens de legende heeft Maria tijdens een hevig onweer, toen zij op weg was naar haar nicht Elisabeth, een schuilplaats gevonden onder een hazelaar. Sindsdien wordt op Maria-visitatie door vrouwen in Tirol een hazelaartakje boven de deur gehangen. Magische struik!

LIEVE VROUWE BEDSTROO (alles eetbaar) - lage plant
(Asperula Odorata L.)
 Legendeplant: Maria deed het kruid in het kribbetje om een zacht bedje voor Jezus te maken. Anderen zeggen dat Maria er zelf op geslapen heeft als kind.

Munt

Longkruid

LONGKRUID - (bloem en blad eetbaar) - lage plant
(Pulmonaria officinalis L.) ook wel: **ONZE LIEVE VROUWENMELK**

Legendeplant: De vlekken op het blad zijn ontstaan uit de druppels melk van Maria, die zij morste bij het voeden van Jezus.

MADIELIEFJE - (bloem en blad eetbaar) - lage plant

Mariabloem. Vaak op kribbeafbeeldingen aan de voeten van Maria. Duidt op haar "goedertierenheid". Symb. van onvergankelijkheid en eeuwige liefde.

MUNT (blad eetbaar) - lage plant / kruid (Mentha longifolia L.)

Vroeger gewijd aan Venus. In de Christelijke symboliek werd de munt het kruid van Maria, (vanwege de heerlijke geur). Munt groeide in het wild langs de oevers van de Jordaan.

PALMBOOMPJE - GIFTIG !!! Alles !! (Buxus sempervirens)

Met Palmpasen worden takjes van deze struik, na gezegend te zijn, gebruikt in de "palmhòltjes"optocht, ter herinnering aan de intocht in Jeruzalem. Weert al het Kwaad!

Advies en tips

PASSIEBLOEM - (bloem en vrucht eetbaar) - klimmer

De 3 stempels zijn de nagels, de gespikkelde blauwe dradenkrans de doornenkroon, de gesteelde stamper de bittere kelk, de 5 meeldraden de 5 wonden, het 3- of 5-lobbige blad de lans en ranken de geselroeden.

ROZEMARIJN -(bloem en blad eetbaar) lage plant / kruid

Werd in de middeleeuwen en nog lang daarna in het sleutelgat gestoken om de duivel en zijn trawanten buiten te houden. Ook ingrediënt van de PESTAZIJN. Zou door Maria Magdalena naast het lege graf van Jezus gevonden zijn.

SALIE -(bloem en blad eetbaar) lage plant / kruid

Legendeplant: Tijdens de vlucht naar Egypte zou deze plant uitgegroeid zijn tot een ware struik om Maria met het Christuskind te verbergen voor de soldaten van Herodes. Vandaar de grote geneeskrachtige eigenschappen! Provençaalse legende. Veel salie -soorten groeien in Israël. De salvia judaïca zou model gestaan hebben voor de joodse kandelaar.

STRUISVAREN - let op! Dit is de enige die eetbaar is! (jonge scheuten eetbaar) - lage schaduwplant

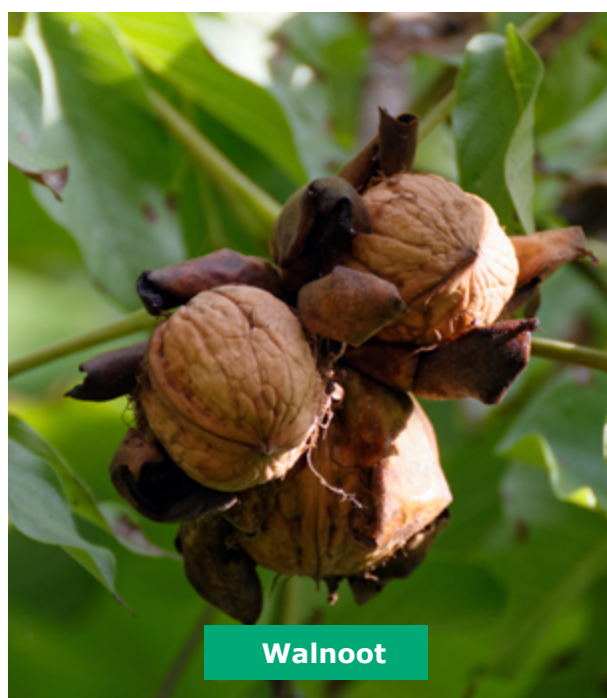
Paradijsplant. Stamt af van de Vredespalm, waaronder de onzichtbare God zich voor het eerst geopenbaard zou hebben aan de mens. Met het magische zaad kon men heksenwerk doen! Wie het bij zich droeg kon zich onzichtbaar maken en hij kon zonder moeite worden het werk verrichten van wel twintig mensen!

VLIER (bloesem en vrucht eetbaar) struik LEGENDE:

Toen Jezus aan de soldaten ter geseling werd overgeleverd, boden de hogepriesters en schriftgeleerden hun tuchtroeden (takken v.d. vlier) aan de soldaten aan, ter geseling van Jezus. Sindsdien laat hij zijn witte bloemen droevig hangen en ontstaan daaruit bloedige traanbessen. Het werd een kromme, vervallen struik! Anderen beweren dat Jezus geïgeld werd met takken van de berk (modderbezems!) of van de wilg, die sindsdien zijn takken laat hangen en een treurwilg geworden is.

WALNOOT (vrucht/noot eetbaar) boom

In bijbelse tijden werd de walnoot al gekweekt. De noot was een kostbaar geschenk, maar ook de olie, het looizuur en het hout waren zeer bruikbaar! In de Christelijke Symboliek was de schil het lichaam van Christus, de harde dop het kruis en het binnenste zijn goddelijke natuur.

Walnoot

Voorstel

De daktuin is nu een tegelplaats met rondom een hek. Om dit tot een inspirerende leerplek te maken moet er energie in worden geïnvesteerd!

De vierkante meter moestuinbakken zou ik weghalen.

Langs het hek kan er een bamboe / riet afrastering komen. Dit is om wind en zon tegen te gaan, en het staat ook nog eens vriendelijker.

Wat een optie - out of the box denken - zou kunnen zijn:

De liggende boomstammen (acacia) aan de buitenzijde van het hek neerleggen zodat je ruimte wint?

Aan beide zijden ga je een zelf gemaakte moestuinbak maken. Dit is een flinke; in uitvoering (robuust en natuurlijk, acacia palen) als ik diepte. Je hebt zeker 30 cm nodig om fatsoenlijk een plek te kunnen creëren waar planten kunnen wortelen.

Langs de hekken, en in de bakken, zet je bessen struiken.

- Appelbes
- Framboos
- Honingbes
- Jostabes (*kruising tussen kruisbes en zwarte bes – geen stekels*)
- Wijnbes (*erg lekker, mooi en zoet, met veel kleine stekeltjes*)
- Kruisbes
- Zwartebes
- Rode bes

Dan kun je een pergola maken (wellicht 2 aan beide zijden?) en hier laat je klimmers groeien. Denk dan aan

- Druif
- Kiwi's
- Passiebloem

Daktuin

Voorstel

Aan het hek waar nog ruimte is kun je een zitgelegenheid maken voor kinderen. Maar ze kunnen ook op de randen van de moestuin zitten.

Ik zou in eerste instantie zorgen voor wat makkelijke groenten.

Denk dan aan de vaste planten;

- Aardbei (*vroege en late soorten*)
- Rabarber
- Kruiden (*munt om lekker thee te maken, bieslook om op brood te doen of kruidenboter te maken*)

En wat makkelijke toppers als

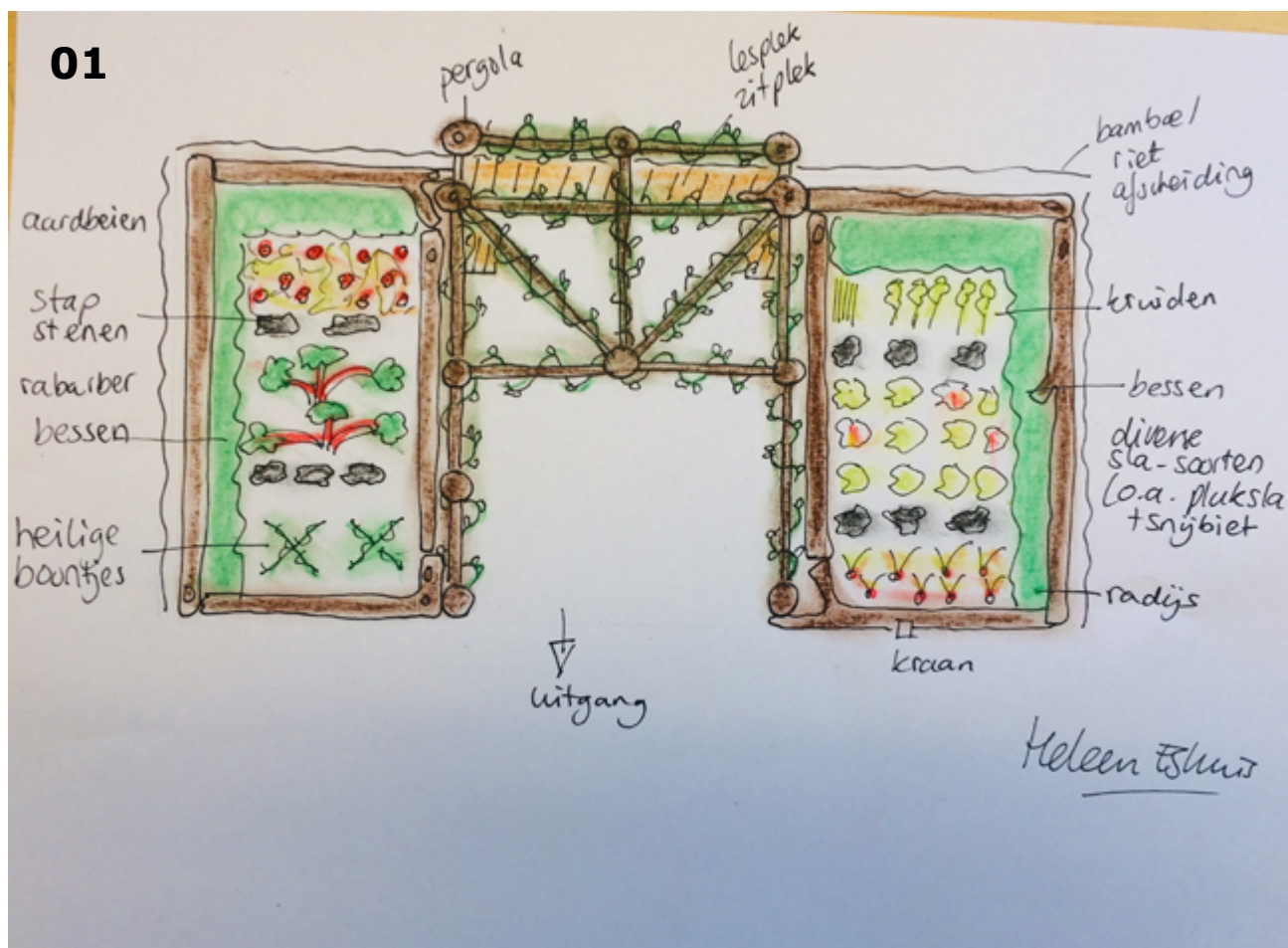
- Radijs
- Sla - diverse soorten (*pluk sla, snijbiet - mooie kleuren*)
- Heilige boontjes

Let op dat er goed water gegeven moet worden. Wellicht werken met een druppelslang?

Foto door Taco IJzerman

Schetsen

Waarom dit advies?

Met het advies Eetbaar Groen stimuleren wij scholen en leerkrachten om meer aandacht te besteden aan voedseleducatie en gezonde voeding. Wij hopen dat met dit advies de schoolpleinen in Overijssel een stukje eetbaarder en groener worden. Of dat het zelfs zal leiden tot nieuwe plannen voor een volledig nieuw groen schoolplein. De **adviseurs Eetbaar Groen** worden gefinancierd vanuit het landelijke programma **Jong Leren Eten** en aangestuurd vanuit het provinciale programma **Groene Schoolpleinen**.

Jong Leren Eten

Jong Leren Eten is een programma waarin rijk, provincies, onderwijs en maatschappelijke organisaties samenwerken. In 2017 is dit programma gestart. Graag willen zij kinderen en jongeren meer structureel in aanraking laten komen met informatie en activiteiten over voedsel. Met als uiteindelijk doel dat kinderen en jongeren leren om gezonde én duurzame keuzes te maken.

In Overijssel bieden lokale educatiepartners prachtig educatief aanbod over voedsel voor scholen, kinderdagverblijven en BSO's. Op de website www.jonglerenetenoverijssel.nl staat een volledig overzicht van de mogelijkheden. Ook kunnen scholen een subsidie aanvragen voor moestuinieren, koken of een excursie of gastles op het gebied van voeding. Meer informatie hierover staat op www.jonglereneten.nl/subsidie-jong-leren-eten. Meer weten over Jong Leren Eten? Kijk op www.jonglereneten.nl

Groene Schoolpleinen Overijssel

Het programma Groene Schoolpleinen Overijssel is in 2019 gestart vanuit de ambitie dat alle schoolpleinen in 2025 groen(er) zouden moeten zijn. Groen speelt een belangrijke rol bij de cognitieve, motorische en sociale ontwikkeling van kinderen. Naast dat groen goed is voor de ontwikkeling van kinderen, draagt het ook bij aan de biodiversiteit, een gezonder klimaat (*voor mens, plant en dier*) en een prettigere leefomgeving.

Uit onderzoek blijkt ook dat de inwoners van Overijssel graag meer natuur willen voor hun kinderen in de directe omgeving van huis of school. Met het programma Groene Schoolpleinen geven wij gehoor aan deze behoefte.

Het programmateam Groene Schoolpleinen organiseert een aantal keren per jaar informatiebijeenkomsten voor scholen. Er is een interessante subsidieregeling waarbij scholen **€10.000 euro** kunnen aanvragen voor een groen schoolplein en er is **digitale toolkit** ontwikkeld met handige tips en trucs om met vergroening aan de slag te gaan. Meer weten over Groene Schoolpleinen Overijssel? Kijk op www.groeneschoolpleinenoverijssel.nl

Praktische handleidingen

Verwondering staat centraal; dromen, ervaren en proeven. Er zijn veel leuke tips over eetbaar groen en voedselbossen.

Via [deze link](#) vind je de Handleiding Schooltuinen (pdf), Handleiding Vergroening van de Schoolomgeving en meer informatie over schooltuinieren door Velt (en WWF).

Wil je meer weten over Jong leren eten? Gebruik dan [deze link](#).

Wil je meer weten over voedselbossen kijk dan op [IVN](#).

En voor eventuele extra financiering kun je [hier](#) kijken.

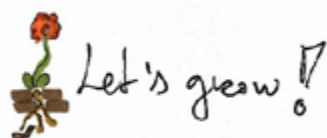
Wij wensen je veel succes en plezier met het doorvoeren van het advies.

Namens,

Programmteam Groene Schoolpleinen Overijssel

Makelaars Jong Leren Eten Overijssel Alma Streefkerk & Wietske Huismans

Adviseurs Eetbaar Groen Taco IJzerman en Heleen Eshuis

Zie wat jij kan doen, ga voor groen